

ԱՐԱՑԱԹ - ՊԱՐԱՔ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եսաթ Կրաքաթ եւ Բարայէի վարչապետ Էհուտ Պարաթ երէկ երեկոյեան հանդիպում մը ունեցան. Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացին դէմ բարձրացած խոչընդոտները վերացնելու ճիգով մը:

Հանդիպումը կայացաւ Պարաթի բնակարանին մէջ, որ կը գտնուի կեդրոնական Բարայէի Քոչաթ Եսաթի գիւղին մէջ:

Արաքաթ Պարաթի բնակարանը մուտք գործեց կողմնակի դուռնէ մը՝ խուսափելով խուճկ մը հրեայ ցուցարարներէ:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՐՏՈՒՅԱԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԵՋ Կ'ԸՍԵՆ ԶԱՂԱԶԱՎԱՆ ՄԵՎԱԲԱՆՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).— Ժողովրդավարութիւնը եւ Ֆրանսայի քաղաքական ընտրանին յատկորէն պարտաւորեցնել էին Կիրակի օրուան հանրաքուէին, որ կը վերաբերէր նախագահին նստաշրջանին 75-5 տարուան կրճատումին, յայտնած են քաղաքական մեկնարանները Երկուշաբթի օրը:

Նստաշրջանին կրճատումին գաղափարին ի նպաստ քուէարկած է մասնակցողներուն շուրջ 73,2 առ հարիւրը, սակայն Երկուշաբթի օրուան խորագիրներուն մէջ իշխող վիճակագրութիւնը ձեռնպահ մնացածներու 69,4 առ հարիւրի համեմատութիւններն էր:

Քաղաքական մեկնարաններու մեծամասնութեան համաձայն, նախագահի մը նստաշրջանին նուազումը Ֆրանսայի համար կարեւոր քայլ մըն է, որ պիտի նպաստէ նուազեցնելու «գոյակցութեան» ժամանակամիջոցները, ուր քաղաքական տարրեր համոզումներ ունեցող նախագահ ու վարչապետ իշխանութիւնը կը բաժնեկցին:

Քաղաքական լրոյրը մեծ կուսակցութիւնները զօրակցութիւն արտայայտած են բարեկարգումին, որուն գծով սակայն զրեթէ արշաւ չէ տարուած, այնպիսի ժամանակակից մը, երբ Ֆրանսայիներու ուշադրութեանց առանցքը կը կազմեն քարոզչի բարձր սակերը եւ պահանջողական նախագահ ժաբ Շիրաքի դէմ կաշառակերութեան ամբաստանութիւնները:

ՊԱՏՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԶԻՆ ՄԵՋ ՀԻՒՍԻՍՏԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ՔՈՐԷԱՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Հիւսիսային եւ Հարաւային Քորէաներու պաշտպանութեան նախարարները երէկ համաձայնութիւն գոյացուցին պինտորական շարունակութիւնը մեղմացնելու եւ կապերու բարելաւումը ամրապնդելու մասին: Երկու երկիրներու պաշտպանութեան նախարարները առաջին անգամ ըլլալով հանդիպում կ'ունենան իրարու հետ:

Երկօրեայ հանդիպումին ընթացքին, նախարարները որոշեցին թափ տալ կապերու բարելաւման ճիգերուն: Անոնք խոստացան նաեւ հետապնդումը Յունիսի պատմական նկատուող գերաստիճանին աւարտին հրապարակուած հռչակագիրին: Չինտորական մարտի մէջ գործակցութեան կողքին, նախարարները համաձայնեցան նաեւ շարունակել քննարկումը վստահութիւն ներշնչող միջոցառումներու:

Հարաւային Քորէայի պաշտպանութեան նախարարութեան բանբերը ըսաւ, որ երկօրեայ հանդիպումին աւարտին՝ այսօր, միացեալ յայտարարութիւն մը պիտի հրապարակուի:

Միւս կողմէ, Հիւսիսային Քորէա երէկ վերըստին յայտնեց, որ երաշտի, ինչպէս նաեւ երկիրը վերջերս հարուածած փոթորիկին պատճառով կարիքը ունի 1.4 միլիոն թոն հացահատիկի:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԶՈՒՅԵՐԻԱՅԻՆԵՐԸ ԿԸ ՄԵՐԺԵՆ ՕՏԱՐՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿԵԼՈՒ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ

ԶԻՒՅԵՐԻՆ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).— Զուիցերիական թերթերը Երկուշաբթի օր ուղղունցեցին հանրաքուէի մը «ոչ» քուէարկութիւնը, ինչ կը վերաբերի Զուիցերիոյ մէջ օտարներու թիւի սահմանափակումին:

Անոր դէմ քուէարկած է մասնակցողներու 63 առ հարիւրը, ի նպաստ՝ 18 առ հարիւրը:

Հանրաքուէն մտահոգած էր գուլիցերիացիները, այն իմաստով, որ «այդ» քուէարկութիւնը մը ցեղապաշտութեան համար պիտի նկատուէր եւ դէպի մեկուսացում քայլ մը պիտի ըլլար:

Երկ անգամ ըլլալով էր, որ գուլիցերիացիք կը մերժէին օտարներու թիւը սահմանափակելու ծրագիր մը:

ԻՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱԸ ՌԻՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ԸԱՄԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ Կ'ԸՆԵ

ԹԵՀՐԱՆ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).— Իրանի նախագահ Մոհամէտ Խաթեմի Երկուշաբթի օր համբերութեան կոչ ուղղեց ուսանողներուն, որոնք դժգոհ են բարեկարգումներու դանդաղ ընթացքէն: Ան կոչ ուղղեց նաեւ կրօնական դեկալիստներուն, որ քայլ պահէ ժամանակին հետ:

Խաթեմի, որ ընտրուած էր 1997ին, լայն տարողութեամբ բարեկարգումներ խոստացած էր իսլամական կրօնաւարներուն, որոնք մեծամասնութեան քուէները իր կողմը անցած էին: Սակայն Խաթեմի ցարդ նուաճումներ չէ արձանագրած եւ խոստացած բարեկարգումները չէ իրականացուցած: Անոր նստաշրջանը կ'աւարտի յառաջիկայ տարի. վերըստը լեյու համար. Խաթեմի 2021-ի իրագործումներ պիտի է ներկայացնէ քուէարկողներուն:

Իր խօսքին մէջ, Խաթեմի ըսաւ, որ Իրան երկու ծայրայեղութիւններու միջեւ կը գտնուի: Ծայրայեղական կրօնական ձախարհ կը հաւատայ, որ պատուութիւնն է Երկուշաբթի օրը իրանցիներէն Խաթեմի կողմը քուէարկելու:

Խաթեմի ըսաւ նաեւ, որ խօսքի պատուութիւնը պիտի յարգուի: Ծայրայեղականներու ուղտեակէտներուն ետեւ պիտի չէ արտօնուի պատերազմը կ'աւարտի յառաջիկայ տարի. վերըստը լեյու համար. Խաթեմի 2021-ի իրագործումներ պիտի է ներկայացնէ քուէարկողներուն:

Իր խօսքին մէջ, Խաթեմի ըսաւ, որ Իրան երկու ծայրայեղութիւններու միջեւ կը գտնուի: Ծայրայեղական կրօնական ձախարհ կը հաւատայ, որ պատուութիւնն է Երկուշաբթի օրը իրանցիներէն Խաթեմի կողմը քուէարկելու:

Ոչ միայն պատուութիւնը, այլեւ ինքզինքը, շեշտեց Իրանի նախագահը:

ԵՒՐՈՊԱԿԸՆ
ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
ՅՈՒՍԵՆԸ

Երոպական Միութիւնը յայտնեց, որ յուսախաբ եղած էր իրանցի հրեաներուն բանտարկութեան վճիռները կրճատելու որոշումէն, որոնք կ'ակնկալէր, որ Իրանի պատուութիւնը արձակէ տասը հրեաները:

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ֆրանսուա Ռիվասօ, որ կը խօսէր Երոպական Միութեան անունով, ըսաւ, որ Երոպա դրական կը նկատէ Շիրակի արտահանի կողմէ վճիռները վերադարձնելու որոշումը, սակայն կը ցախ, որ անիկա պատարձակման որոշում չէ եղած: Ռիվասօ արեւելցուց, որ Երոպական Միութիւնը պիտի շարունակէ քայլ պահել հրեաներու հարցին առնչուող իրադարձութիւններուն հետ, յուսալով, որ անոնք ի վերջոյ ներքին պիտի ստանան եւ ալտա արձակուին:

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՆՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՂԵՍԻՆՑԻՆԵՐՆ ՈՒ ԻՍՐԱՅԷԼԱՅԻՔ ՊԷՏՔ Է ԴԺՈՒԱՐ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ՏԱՆ Կ'ԸՍԵ ՊԵՆ ԱՄԻ

ԳԱՀԻՐԷ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).— Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնակատար Շլոմօ Պէն Ամի Երկուշաբթի օր ըսաւ, որ պաղեստինցիներն ու իսրայէլացիք դժուար որոշումներ պիտի չտան խաղաղութիւն կերտելու համար:

Պէն Ամի, որ կը խօսէր Եգիպտոսի նախագահ Հիւսէյն Մուպարաբի հետ տեսակցութեան մը աւարտին, ըսաւ, որ պաղեստինցիներն ու իսրայէլացիք է համաձայնի ժամանակակցոյցի մը շուրջ, որպէսզի հասնին համաձայնագրի մը ստորագրութեան: Պէն Ամի դիտել տուաւ նաեւ, որ իսրայէլ պատրաստ է մասնակի համաձայնագրի մը ստորագրելու, եթէ ամբողջական համաձայնագրի մը իրականացումը անկարելի թուի:

Եգիպտոսի նախագահ Հ. Մուպարաբ (աջից) կ'ընդունի Պէն Ամին:

Խաղաղական ընտրութիւններէն առաջ: Վարչապետ Էհուտ Պարաթ պիտի ուղչէ նաեւ, որ իսրայէլեան իսրայէլ արանին նստաշրջանին բացումէն (Հոկտեմբեր) առաջ համաձայնութիւն մը պիտի չտայ:

ՄԻԼՈՇԵՒԻԶ ՊԷՏՔ Է ԸՆԴՈՒՆԻ ԻՐ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԸՍԵ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԵԿԻՆ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ). Եւրոպական մեծ պետութիւնները Երկուշաբթի օր ճշտութեամբ ի գործ դրին Եուրոպական խաղաղութեան Միությունի վրայ, որպէսզի ան ընտրուի Կիրակի օրուան նախագահական ընտրութեան իր պատուութիւնը: Սակայն նախագահին նուազագուծապէս պիտի չտայ:

Գերմանիա, Բրիտանիա, Իտալիա, Ֆրանսա եւ Եւրոպական Միութիւնը յայտարարեցին, թէ Միությունը պատուած դուրս կ'ընտրուի ընտրութիւններէն, որոնցմէ, ըստ ընդհանուր գրաւար թեկնածուին՝ Վալիստ Բոնապարտի: Ինք յայտարարեց իր կողմէն Կրակի օրը իր կողմէն ընտրուելու:

Սակայն Միությունը ընկերակցական կուսակցութիւնը յայտնեց, թէ իր ղեկավարը քուէներուն 45 առ հարիւրը ապահոված է, բարդաւոր Բոնապարտի 40 առ հարիւրը՝ քուէներուն 37 առ հարիւրը համարելու էր:

Եուրոպական իշխող կառավարական ընկերակցութեան անդամ կուսակցութիւններուն մէկը անդամութիւնը մէկը յայտնեց, թէ Միությունը կրճատէ 50 առ հարիւրը շտապը, ինչ որ կը նշանակէ, թէ երկու շաբաթի ընտրութեանը կրկին կ'անցնուին մը պիտի կայացուի:

Ընտրութեանը մասնակցութիւնը շուրջ 70 առ հարիւրը կ'ընտրուի, ինչ որ, ըստ մեկնաբաններու, ընդհանուրութեամբ պիտի նպաստէ:

Երոպական մեծ պետութիւնները Երկուշաբթի օր ճշտութեամբ ի գործ դրին Եուրոպական խաղաղութեան Միությունի վրայ, որպէսզի ան ընտրուի Կիրակի օրուան նախագահական ընտրութեան իր պատուութիւնը: Սակայն նախագահին նուազագուծապէս պիտի չտայ:

Գերմանիա, Բրիտանիա, Իտալիա, Ֆրանսա եւ Եւրոպական Միութիւնը յայտարարեցին, թէ Միությունը պատուած դուրս կ'ընտրուի ընտրութիւններէն, որոնցմէ, ըստ ընդհանուր գրաւար թեկնածուին՝ Վալիստ Բոնապարտի: Ինք յայտարարեց իր կողմէն Կրակի օրը իր կողմէն ընտրուելու:

Սակայն Միությունը ընկերակցական կուսակցութիւնը յայտնեց, թէ իր ղեկավարը քուէներուն 45 առ հարիւրը ապահոված է, բարդաւոր Բոնապարտի 40 առ հարիւրը՝ քուէներուն 37 առ հարիւրը համարելու էր:

Եուրոպական իշխող կառավարական ընկերակցութեան անդամ կուսակցութիւններուն մէկը անդամութիւնը մէկը յայտնեց, թէ Միությունը կրճատէ 50 առ հարիւրը շտապը, ինչ որ կը նշանակէ, թէ երկու շաբաթի ընտրութեանը կրկին կ'անցնուին մը պիտի կայացուի:

Ընտրութեանը մասնակցութիւնը շուրջ 70 առ հարիւրը կ'ընտրուի, ինչ որ, ըստ մեկնաբաններու, ընդհանուրութեամբ պիտի նպաստէ:

ԱՅԴԱՆ ԻՍՏԱՆ - ՏԱԺԻԿԻՍՏԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՌԺԵՐ Կ'ԱՄՐԱՊԵՆԵՆ ԱՊԱՅՈՎԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Աֆղանիստանի եւ Տաժիկիստանի միջեւ սահմանին հսկող ուսուական ուժերը ապահովական միջոցառումները ամրապնդած են, Աֆղանիստանի մէջ թափ ստացող բախումներուն պատճառով:

Մակայն «Եւրոպայի» լրատու գործակալութիւնը, մէջըրերով Մոսկուայի մէջ «Էլեկտրոն-դիւստր-գիտական աղբիւրներ», ըսաւ, թէ Ռուսիա հակաթափապան ուժերուն պիտի չօժանդակէ եւ ուղղակի միջամտու պիտի չըլլայ հակամարտութեան:

Մահմանապահ ուժերու մէջ բանբերը յայտնեց, թէ բախումները տեղի կ'ունենան Տաժիկիստան - Աֆղանիստան սահմանին 2 կմ 3 թիւմեթը հեռաւորութեան, աւելցնելով, որ թափապանները, որոնք Աֆղանիստանի մեծ համեմատութիւնը հակակշիռի տակ առած են, կարգ մը վայրերու մէջ մինչեւ սահմանագիծ հասած են:

Ռուսիա թափապանները ամրաստանած է Չեչենիոյ մէջ անջատողական զինեպաններուն օժանդակելու եւ կեղծութեան Ասիոյ հանրապետութիւնները արմատական իսլամականութիւն արտածել ծրագրելու յանցանքներով:

Թափապանները Կիրակի օր յայտնած էին, թէ իրենց թշնամիներուն դէմ իրենց նորոգոյն յաղթանակները սպառնալիք չեն կեղծութեան առիական հանրապետութիւններուն համար, հերքելով շրջանային անկայունութեան գծով Տաժիկիստանի արտապայտած մտափախութիւնները:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ՌՈՒՍ ՅԱՆՑԱՒՈՐ ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ՊԷՏՔ Է ԴԱՏՈՒՆ Կ'ԸՍԵ ՌԱՍԸ-ՃՈՒՍԹԸՆ

ՄԹՐԱՉՊՈՒՐԿ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).— Եւրոպական խորհուրդի խորհրդարանական ժողովին նախագահը Երկուշաբթի օր յայտնած է, թէ Չեչենիոյ մէջ կառուցուող Ռուսիայի մէջ ժողովին կողմէ հաստատուած պատժամիջոցներու շնջումը չ'արդարացներ:

Լորտ Ռաւըլ-ձոնաթըն թղթակիցներու յայտնած է, թէ ռուս պինտորներու իրենց մէկ տարւան արշաւին ընթացքին կատարած մարդկային իրաւանց բռնաբարումները պիտի չ'ընտրուին քննուին եւ յանցարարները պիտի չ'ըստուին: «Այս գծով բազմաթիւ խոստումներ տրուած են, սակայն գրեթէ ոչինչ կատարուած է», ըսած է ան:

Անցեալ շաբաթ խորհրդարանական ժողովին մէկ պատուիրակութիւնը չեչէն գաղթական մը այցելած էր. ինչպէս նաեւ Մոսկուայի մէջ բարձրաստիճան նախարարներու եւ խորհրդարանականներու հետ տեսնուած էր:

Ռաւըլ-ձոնաթըն յայտնած է, թէ պատժամիջոցներու վերանայնութեան ենթարկուող կախեալ չեչէն գաղթականներու վիճակի բարելաւումին եւ խաղաղ լուծումի մը գծով բանակցութիւններին:

ՌԻՖԹ ՀՈՎԻՏԻ ՋԵՐՄԻՆ ԱՌԱՋԸ ԱՌՆԵԼՈՒ ԶԱՅԼԵՐ

ՏՈՒՊԱՅ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).— Առողջապահութեան մասնագէտները Երկուշաբթի օր Եմէն եւ Մեհուտական Արաբիա ուղղուեցան, օժանդակելու համար Ռիֆթ հովիտի ջերմին դէմ պայքարին: Յիշեալ հիւանդութիւնը ցարդ պատճառած է մահ քանի մը տասնեակ սէուտցիներու եւ եմէնցիներու:

Եմէնի եւ Մեհուտական Արաբիոյ պաշտօնական աղբիւրներուն համաձայն, գոհերուն թիւը 55 է: Սակայն ՄԱԿի մէկ գործակալութիւնը յայտնեց, որ աւելի քան 74 հոգի մեռած է: Իսկ տեղական օրաթերթերը կը քաղորդեն, որ երկու շաբաթէ ի վեր աւելի քան երկու հարիւր հոգի մահացած է յիշեալ հիւանդութեան պատճառով:

Մեհուտական եւ եմէնեան լրատու աղբիւրները հաղորդեցին, որ Առողջապահութեան Համաշխարհային կազմակերպութեան (ՀՈՒ) կողմէ մասնագէտներու խմբակ մը Եմէն ուղղուած է, իսկ հարաւային ափիկեցի մասնագէտներ Մեհուտական Արաբիա ժամանած են: Անոնք պիտի փորձեն կանխարգիլել հիւանդութեան տարածումը: Հիւանդութիւնը մարդոց կը փոխանցուի վարակած անասուններէ: Հիւանդութիւնը մարդոց կը հասնի ընդհանրապէս մեղմանով:

ՄԱԿի Ռուստոնեղէնի եւ Երկրագործութեան կազմակերպութիւնը յայտնեց, որ առաջին անգամ ըլլալով Ռիֆթ հովիտի ջերմը Աֆրիկէէն դուրս կը տարածուի:

● ԱԻԵԼԻ քան 90 հոգի մահացած է Աֆղանիստանի մէջ, քուէներու պատճառով, յայտնեց ՄԱԿի կողմէ պատրաստուած տեղեկագիր մը: ՄԱԿի աղբիւրներուն համաձայն, քուէներու անցեալ շաբաթ սկսած է տարածուիլ Պատմական հանգանակի մէջ, որուն բնակչութեան թիւը քսան հազար է:

ՆԵՐ ԸՏԵ ԿԸ ՍԿՍԻ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

TS, BT. մասնագիտական արհեստագիտութիւն TDS ուսումնամ լեզու, Ֆրանսերէն եւ անգլերէն ուսընթացներ կ'ստոր առաջ եւ կ'ստոր ետք:

- Պորտալիք քարտուղարութիւն
- Չրօսաշրջութեան պատճենայ
- Յուցարահներու եւ հաստատութիւններու պաշտօնեայ
- Սանկվաթմութիւն
- Դեմքի շարուն
- Օլիսաւոր հաշուապահութիւն
- Չիւարարական մաթեմեթ
- Կալուածային առուծայն
- Ելեկտրոմիք
- Առեւտրական ձիւղ
- Վարչական քարտուղարութիւն
- Հաշուապահական բաժին
- Հաշուապահութեան եւ համակարգային գիտութիւններ
- Համակարգիչներու ծրագրում

ՊԵՂՈՍ ՀԻՄՆԱԿԻ
BYBLOS INSTITUTE

Dora: 01 874600-1
Haret Hreik: 01 273863-4
Furn el Chebbak: 01 293175-6

Տարած: 01-874600
Հարկի Հոյճ: 01-273863/4
Ֆլուր Երկրի: 01-293175/6

«ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ ՈԶԻՆՉ Ի ԱՌԱՆՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ»

Հայաստանի Անկախութեան վերականգնման օրում առիթով հայրենի «Հայոց Աշխարհ» քերթը գրոյց ունեցած է կարգ մը քաղաքական գործիչներու հետ՝ անոնց ուղղելով հետեւեալ հարցումը. Ի՞նչ պիտի քուէարկէին Հայաստանի քաղաքացիները, եթէ Հայաստանի անկախութեան հանրաքուէն տեղի ունենար այսօր:

Ստորեւ՝ Բ. Յ. Դ. Բիրոյի ամրամ է Հայաստանի Ազգային ժողովի պաշտպանութեան, ազգային անվտանգութեան եւ ներքին գործոց յանձնախումբի նախագահ Կահան Յովհաննիսեանի պատասխանը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ - Ի սկզբանէ այն կարծիքին եմ եղել, որ 1991 թուականին հանրաքուէն անցկացնելու անհրաժեշտութիւն չկար: Հայաստանը այսպէս կամ այնպէս անկախացաւ էր ՈՍԲԻՄ-ի պայմաններին հարապահ ընդհանուր իրաւունքներով: Մեր դատարանը 1991 թուականին անկախութեան կողմ քուէարկողներին մեծ մասը արդէն լքել է հայրենիքը եւ գնացել է դէպի այն երկիրը, որից այն ժամանակ անկախութեան հարցը հարաբերուած էր: Այս իսկ պատճառով, եթէ այսօր հանրաքուէ անցկացուէր, արդիւնքները ողբերգական կը լինէին:

Հ. Ինչու է:
Պ. - Որովհետեւ անկախութեանը ուշինչ է առանց պետականութեան: Մինչդեռ մեր ժողովուրդն իր բազմա-

դարեան պատմութեան ընթացքում բազմա անգամ-եր կորցրել է իր անկախութիւնը եւ կրկին ձեռք բերել: Տարբեր պատմական փուլերում տարբեր օրերով է Հայաստանի անկախութիւնը խորհրդանշուել: Մեր դատարանը չի համար այդ խորհրդանշուել Մայիսի 28ն է, որովհետեւ 1918 թուականի այդ օրը Հայաստանում դրեց ոչ միայն անկախութեան այլ պետականութեան առաջին հիմնաքարը: Այդ պետականութիւնը խորհրդային տարիներին շարունակեց գոյութիւն ունենալ, թէեւ լիարժեք անկախութիւնից զրոկուած պայմաններում: Եւ այդ պետականութիւնը կարող էր շարունակուել, հզօրանալ, բարգաւաճել 1991 թուականից յետոյ՝ արդէն անկախ պայմաններում: Ցա-

ւօք, շուրջ կազմակերպող իշխանութիւնները, անկախութեան դրօշ բարձրացրելու քայլերով հայկական պետականութիւնը: Այդ իսկ պատճառով նոյնիսկ այս նշանակալից օրը մենք ստիպուած ենք նման դրահատական տալ, թէեւ յոյսով եմ, որ երբեք Սեպտեմբերի 21ը կը դիտուի որպէս Մայիսի 28ի շարունակութիւն: Ծնորհատուելով իմ հայրենակիցներին Սեպտեմբերի 21ի առիթով, համոզուած եմ, որ ոչ շատ հեռավոր ապագայում անկախութեան մեր երկու տունը կը միաձուլուեն եւ հայ ժողովուրդը իսկապէս անկախ պետականութիւն կ'ունենայ, այլ ոչ թէ անկախութիւն սեփական ճակատագրից:

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ՕՍԵԹԻՈՅ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏԱՍԸ ՏԱՐԻՆԵՐԸ

Ընդամենը 3,900 քառ. քմ. տարածքով Հարաւային Օսեթիան տասը տարի առաջ, 1990 թուականի Սեպտեմբերի 20ին հռչակեց անկախութիւն: Պատմութիւնը ենթադրում է, «Եթէ»ները չի սիրում: Սակայն, այնուամենայնիւ, եթէ չլինէր 1989 թուականի Նոյեմբերի 23ը, երբ շուրջ 30 հազար վրաց ազգայնամուրներ, իր ցիւղիակով իսպառնալից անցկացնելու պատճառով արտագնա էին արժեքները քաղաք, միջուկէ վրաց-օսական պատերազմ չլինէր: Վրացիները չկարողացան մտնել ցիւղիակի, իսկ ազգամիջեան շարունակութիւնը վերածուեց պատերազմի՝ երկու կողմից խլելով աւելի քան հազար կեանք: Նոյնիսկ վրաց մի շարք քաղաքական գործիչներ եւ մտաւորականներ այն համոզմունքին են, թէ վրաց-օսական հակամարտութեան պատճառը Զվիտա կամասխուրտիան էր, որ փորձում էր բարձրացնել վրաստանը թողնել միայն վրացիներին:

Հարաւային Կովկասում գրեթէ միաժամանակ բռնկուած եւ ստեղծուած երեք հակամարտութիւնները (Լեռնային Ղարաբաղ, Արխազիա, Հարաւային Օսեթիա) հարաւ-օսեթական իւրաքանչիւր է: Հնարաւորութիւն եմ ունեցել մի շարք անգամ լինել վերոնշեալ շրջաններում, համեմատութեան եզրեր գտնել երեք հակամարտութիւնների միջեւ: Նախ, Հարաւային Օսեթիայում ինքնորոշման, անկախ պետականութիւն ունենալու ձգտումները հիմնականում տիրապետող են եղել մտաւորականութեան նեղ շրջաններում: Հարաւային Օսեթիան հանրաքուէով անկախութիւն հռչակեց այն բանից յետոյ, երբ Վրաստանն անօրինական համարեց Հարաւային Օսեթիայի ինքնավար Մարզ կազմակերպումը: Երկրորդ առանձնաշատակութիւնը՝ չկազմակերպուած պետականութիւն, եւ եթէ երբեմն դա նկատ-

ուած է, ապա այնպիսին չէ, ինչպէս վրացիներին ու արխազներին, արցախահայերին ու ալթայեցիներին միջեւ: Երրորդ վրաց-օսական հակամարտութիւնը չունի կրօնական ինոյթ՝ եւ վրացիները, եւ օսեթները քրիստոնեայ են: Ժողով է, վրաց-արխազական եւ դարարադեան հակամարտութիւնները եւ չունեն կրօնական ինոյթ, սակայն տարբեր ժամանակներում փորձ է արուել այն ներկայացնել քրիստոնեայ մահմետականները հակասութեան լոյսի ներքոյ: Զորքող, վրաց-օսական պատերազմը համեմատաբար կարճ է տևել, չի եղել այնպէս անողոք, ինչպէս արխազականը եւ դարարադեանը, չկազմուած էր ինքնի ու պատանդներին խնդիր, իսկ զաղթականները վերադառնում են մշտական բնակավայրեր: Հինգերորդ, որպէս միջնորդ Արեւմուտքը վրաց-օսական ինքնի կարգաւորման գործում չափազանց կրեւորական է: Եւ վերջապէս, վրաց-օսական հակամարտութիւնն արխազականից եւ դարարադեանից տարբերուած է նրանով, որ անկախութիւն հռչակած օսեթը լիովին չեն վերահսկում Հարաւային Օսեթիայի Հանրապետութեան ողջ տարածքը:

Ներքաղաքական առումով եւս հարաւ-օսեթական խնդիրը տարբերուած արխազականից ու դարարադեանից: Նախ՝ ցիւղիակի կարգաւորման գործում չափազանց կրեւորական է: Եւ վերջապէս, վրաց-օսական հակամարտութիւնն արխազականից եւ դարարադեանից տարբերուած է նրանով, որ անկախութիւն հռչակած օսեթը լիովին չեն վերահսկում Հարաւային Օսեթիայի Հանրապետութեան ողջ տարածքը:

Ներքաղաքական առումով եւս հարաւ-օսեթական խնդիրը տարբերուած արխազականից ու դարարադեանից: Նախ՝ ցիւղիակի կարգաւորման գործում չափազանց կրեւորական է: Եւ վերջապէս, վրաց-օսական հակամարտութիւնն արխազականից եւ դարարադեանից տարբերուած է նրանով, որ անկախութիւն հռչակած օսեթը լիովին չեն վերահսկում Հարաւային Օսեթիայի Հանրապետութեան ողջ տարածքը:

«ԱԶԳԱԿ»-ի ՀԵՌԱԶՄԱՆԻ ԹԻԻԵՐԸ
«ԱԶԳԱԿ»-ի հետ կապուելու համար
հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.-
258526, 260115 եւ 241274:

ԻՆՉՈՒՒ Է ԲԱՑԱԿԱՅՈՒՄ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԸՆԴՌՈՒՄՈՒԹԻՒՆԸ

Որքան շատ են մեզանում խօսում հնարաւոր ընդդիմադիր դաշինքների կամ ընդհանրապէս ընդդիմութեան ձեւաւորման հաւանականութեան մասին, այնքան ակնյայտ է դառնում գործընթացի մշտապէս յետաձգման փաստը:

Հասարակութիւնը ներկայումս գտնուած է վերջին տասնամեակի թերեւս խոշորագոյն լճացման փուլում, ուստի նրա քաղաքական ձգտումները նոյնպէս տարամիտուած են ու խիստ հակասական: Տիրող դժգոհութիւնն ու յուսալքութիւնը հաւասարապէս բաշխուած է քաղաքական համակարգը ներկայացնող բոլոր հնարաւոր «թիրախներին» վրայ՝ նախկին ու ներկայ իշխանութիւններ, նախկին ու ներկայ քաղաքական դաշտում դերակատար անհատներ եւ կուսակցութիւններ, ուստի այն չի կենտրոնացել որեւէ որոշակի ուղղութեան վրայ: Հասարակական գիտաբանները յարցազնուել են նաեւ իր գարգացման «մեխանիզմներ» փուլը եւ փրկութիւնը, եթէ գտնելու ձգտումը չի դրսեւորուում որեւէ նոր «փրկիչ» անհատի գալուստն սպասումի մէջ:

Նման խիստ տարամիտուած ժխտականութիւնը, ծածկելով քաղաքական գունապսակը, տեղ ու ճանապարհ չի թողնում նոր «փրկիչի» ծնուելու եւ հասունանալու համար: Այդ առումով ներկայումս մեզանում բացառուած է 1991ի Տէր Պետրոսեանին, 1996ի Վազգէն Մանուկեանին եւ անգամ 1998ի Կարէն Դեմիրճեանին յիշեցնող ուրեք մնացած ծնունդը: Առանձնապէս հէնց վերջինիս բաց մնացած տեղը լրացնելու փորձեր հերթական անգամ գալիս են վկայելու երկու անգամ միեւնոյն գետը մտնելու անհնարինութեան մասին: Այստեղ, անկասկած, կայ յստակ տրամաբանութիւն՝ ծանր եւ օրհասական պահերին հասարակութիւնը աւելի արագ է ներքնապէս հասունանում, քան համեմատաբար բարեւոք պայմաններում:

Բացի դրանից, ընդդիմութեան «պահանջարկը» բախուած է նաեւ մէկ այլ՝ ոչ պակաս կարեւոր իրողութեան հետ: Դա քաղաքական պայքարի եղանակների ու միջոցների փոփոխութիւնն է եւ քաղաքական ընտրախաւերի ձգտումը՝ ձեռք բերել որքան հնարաւոր է շատ պաշտօններ ու լծակներ: Նման մթնոլորտում ընդդիմադիր գործունէութիւնը հաւասարուած է լուսանցքայնութեան կարգավիճակի ձգտելուն, ուստի ընդդիմութեան ձեւաւորումը առաջիմ դառնում է նոր կամ էլ արդէն իսկ լուսանցքային վիճակում գտնուող ուժերի գործընթացը: Դրանով անխուսափելի է դառնում գործընթացի ձգձգումն ու քաղաքական դաշտում գոյութիւն ունեցող տեղատուութեան պահպանումը մինչեւ արտաքին ու ներքին ազդակների հասունացման այն պահը, երբ կ'աւարտուի քաղաքական նոր տեղաշարժերի համար անհրաժեշտ կրիտիկական գնահատման հասունացման գործընթացը: Ուրեմն խնդիրը ոչ թէ այն է, որ շուտա-

փոյթ ստեղծուի նոր ընդդիմութիւն, այլ հասարակութեան ներքին հասունացման գործընթացը ձեռք բերելու համար ընդհանուր, այսինքն՝ լինի դրական գնահատման կուսակուց, որից կը տարանջատուեն մեծամասնութիւնն ու փոքրամասնութիւնը՝ իշխանութիւնն ու ընդդիմութիւնը: Նման հնարաւորութիւն Հայաստանը առաջին անգամ է ձեռք բերում իր 10ամեայ անկախութեան ընթացքում: Քաղաքական դաշտի ինքնառնչացումը հասել է այն ճգնաժամային սահմանագծին, երբ ստեղծուած դատարկութիւնը, միեւնոյն է, լցուելու է ուժերի եւ գործիչների նոր գնահատմանով: Վերջիններս ինքնահաստատման ձգտումը գերազանցապէս ուղղուելու է իշխանութեան դէմ, իսկ ներկայ քաղաքական դաշտ կողմող տարածութիւնը դառնալու է իշխանութեան անգոր կցորդը:

Ուստի իշխանութիւնը կանգնած է գործընթացը դրական հունի մէջ ուղղորդելու խնդրի առաջ: Իսկ դա պահանջում է ստեղծել այնպիսի պայմաններ, որպէսզի ընդդիմադիր դաշտի ձեւաւորման գործը շնորհ արտաքին հաստատման ձգտումը իշխանութիւնից, այլ հիմնուի որոշակի քաղաքական այլընտրանքի վրայ: Քաղաքականութիւնը, որը իրականացնում է ներկայ իշխանութիւնը առաջիմ չունի իր դրական այլընտրանքը, քանի որ նրա հիմքում դրուած սկզբունքները զեւեւ չեն մարմնաւորուել ու յստակեցուել քաղաքական դաշտում առկայ ուժերի տեսքով: Իսկ մինչ այդ Հայաստանում չի կարող ձեւաւորուել դրական ընդդիմութիւն, որի կարիքը ներկայ իշխանութիւնն ակնյայտօրէն ունի:

Այդ պատճառով վերջին 10 տարիներին ընտրող քաղաքական ժխտականութեան նոր ալիքի հասունացումից առաջ իշխանութիւնը ստիպուած է լինելու ստեղծել սեփական քաղաքական «ամբարտակը», որը կը կլանի քաղաքական դաշտում եղած ողջ դրական ներուժը եւ դրական խաղի կանոններ կը թելադրի նաեւ ձեւաւորուող ընդդիմադիր դաշտին: Իսկ մինչ այդ անիմաստ է մտածել լուրջ քաղաքական ընդդիմութեան ձեւաւորման մասին, քանի որ հնարաւոր են միայն արտաքին ազդակներից թելադրուած, ժխտական ինոյթի եւ անիմաստ ցնցումներ առաջ բերող համախորտումներ, որոնց պայքարն ինքնաբերաբար ուղղուելու է ոչ թէ իշխանութեան, այլ պետականութեան դէմ:

Իսկ նման ընդդիմութիւն ունենալու ո՞չ կարիք կայ, ո՞չ ցանկութիւն եւ առաջիմ, բարեբախտաբար, նաեւ հնարաւորութիւն:

ԳԵՈՐԳ ԽՈՒԿԻՆԵԱՆ

«Հայոց Աշխարհ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ՕԹԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՅՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻ ՎՆԱՍՈՒՄ ՀԱՅ - ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ ԸՈՐԴ ՌՈՊԵՐՏԱԿԱՆ Կ'ԱՅՅԵԼԻ ԹԻՅԼԻՍ, ՊԱՔՈՒ, ԵՐԵՎԱՆ

Սեպտեմբերի 28ին Երեւանի Ժամանակը ՕԹԱՆի գլխաւոր քարտուղար Ճորն Ռոպերթսը: Այցի շրջանակներում նախատեսուած են հանգիստները Հայաստանի քարտուղարութեան պաշտօնակազմի, նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի հետ: Քննարկման հիմնական թեմաները կը լինեն Հայաստանի մասնակցութիւնը «Գործընկերութիւն լաւագուտ խաղաղութեան» (Գ-3) ծրագրին, քաղաքացիական պաշտպանութեան ծրագրաւորման անցնող հարցեր, շրջանային այլ խնդիրներ: Յիշեցնենք, 1997 եւ 1998 թուականներին Երեւանի Ժամանակը ՕԹԱՆ ինտելիգենտ գլխաւոր քարտուղար Խաչիկ Առաքելով:

1989 թուականին Եւրոպայում սկսուեցին արժանապատիւ քաղաքական բարեփոխումներ, եւ ստեղծուած աշխարհաքաղաքական նոր պայմաններում ՕԹԱՆ, որի այսօր անգամ անցած են 19 պետութիւններ, 1991 թուականին Հռոմի վերածնունդով՝ ընդունեց ռազմավարական նոր հիմնադրոք: Գ-3ը ծրագրի շրջանակներում անոտ քարտուղարութիւնը են հաստատուել նախկին Խորհրդային Միութեան, Կենտրոնական ու Արեւելեան Եւրոպայի պետութիւններին հետ, մի խօսքով՝ ընդարձակուած դեպի Արեւելք: Գործընկերութեան շրջանակներում յարաբանչիւր մասնակցի պետութիւն կարող է իր սեփական կարողութիւններից ու շաներից բխող քարտուղարութիւնը հաստատել ՕԹԱՆի հետ, կամ, ինչպէս դաշինքի Պրիւքսում գտնուող կենտրոնում են անում, վերջերս այնպէս ապրել, որքան ախորժակ ունենք: Հայաստանի ախորժակն այնքան էլ մեծ չէ. Գ-3ը-ի շրջանակներում Երեւանի ՕԹԱՆի հետ համագործակցում է շուրջ 70 ծրագրերի շրջանակներում, ինչպէս՝ ռազմական կրթութիւն, խաղաղապահ գործողութիւններ, լեզուի ուսուցում, արտակարգ իրավիճակների ծրագրաւորում եւ այլն: Մեր երկու հարեակները՝ Ազրբեյձանը եւ Վրաստանը, ՕԹԱՆի Գ-3ը ծրագրի շրջանակներում Դաշինքի հետ առակն անոտ յարաբարութիւններ են հաստատել:

Հայաստանը Գ-3ին միացել է 1994 թուականի Հոկտեմբերին՝ ստորագրելով, այսպէս կոչուած, «Երասնակային փաստաթուղթը»: Իսկ 1996 թուականի Ապրիլին ՕԹԱՆի դեկլարութեանը արձանագրեց իր «Ներկայացման փաստաթուղթը», որը սահմանու էր երեւանի եւ Պրիւքսի միջեւ համագործակցութեան ոլորտները, ուղղութիւններն ու ծաւալները:

Արեւոք Հայաստան-ՕԹԱՆ համագործակցութիւնը չի անդրադառնում Հայաստան-Ռուսաստան յարաբարութիւններին՝ բացառական իմաստով: Նախ, երեւան-Մոսկուա յարաբարութիւններն անկիւնաքարային են. Հայաստանը եւ Ռուսաստանը ռազմավարական գաղտնիկներ են, ինչը բաւարարուած է երկու երկրների միջեւ դեռ 1997ի Օգոստոսին ստորագրուած Մեծ պայմանագրում: Ռուսաստանը մեր երկրի համար «պարսկա» է, սեփական եւ շրջանային կառուցութեան ու անվտանգութեան ապահովման կարողութիւնները կարող են իրաւունքները: Հայաստանի արտաքին ուսակական ուժեր տեղակայուել են Հայաստանի իշխանութիւններին, չափազանցութիւն չլինի ասել՝ մեր երկրի ժողովրդի դրոշմաբեր, եւ թուած է մեր ազգային անվտանգութեան շաներից: Աւստի՝ հայ - ռուսական համագործակցութիւնը որեւէ կերպ պետք չէ անդրադառնալ ՕԹԱՆի հետ մեր յարաբարութիւնների ընդլայնման եւ խորացման վրայ: Հայաստան-Ռուսաստան, Հայաստան-ՕԹԱՆ կամ Հայաս-

տան-Արեւմուտք յարաբարութիւնների միաժամանակային ընդլայնումն ու խորացումը լիովին անդադրուած են պաշտօնակա երեւանի արտաքին քաղաքականութեան որդեգրուած փոփոխման քաղաքականութեան շրջանակներում: Ռուսաստանին ինքն է համագործակցում ՕԹԱՆի հետ, ընդ որում՝ աւելի քարտուղարութեան (1997 թուականի Մայիսի 27ին Փարիզում) ստորագրուած «ՕԹԱՆի եւ Ռուսաստանի Դաշնութեան միջեւ փոխադարձ յարաբարութիւններին, համագործակցութեան եւ անվտանգութեան մասին հիմնարար քաղաքականութեան», քան Հայաստանը: Չ՞ոտանում, Ռուսաստանի նախագահ Փոլթինը մի քանի ամիս առաջ յայտարարեց, որ Ռուսաստանը կարող է դառնալ ՕԹԱՆի անդամ:

Ընդհանրապէս, մեր հայ պետկերպուցումներում ՕԹԱՆն «համաշխարհային ժանտարմ է, հերշ», որ անողոք սլոտում է. անհնազանդութիւն: Միջուկէ աղապէս է: Յիշու է՝ էք, ինչ գալուցով էլին լցուել, երբ ՕԹԱՆն Կենտրոնական Եւրոպայում ստորագրուած էր Նախկին Սեպտեմբերի 21-ի արձանագրութեան հետ Հայաստանին ընդդիմադիր հարաբարութիւններ: Օրինակ, Յուսաստանը, որը ռազմական ոլորտում Ռուսաստանից յետոյ Հայաստանի երկրորդ գործընկերն է:

ՕԹԱՆն եւ Ռուսաստանը յայտարարել են, որ որեւէ նպատակ, ծրագիր կամ պատճառ չունեն միջուկային գեղք անդադրելու նպատակով պետութիւնների տարաջնութիւն: Ինչ վերաբերում է մեր հարեակն երկու պետութիւնների մի քանի անգամ արուած յարաբարութիւններին, թէ Հարաւային Կովկասում առկայ նախաժամարտութիւններին աներթաժեշտ է դաշինքի միջամտութիւնը, ՕԹԱՆի գործընկերականութիւնը իրենց ստորագրութեան, ապա, ինչպէս իրենց ՕԹԱՆի պաշտօնակա են վառանցում, Ազրբեյձանը եւ Վրաստանը ցանկալի փորձում են երկրպագել որպէս իրականութիւն: Անկողմ է նաեւ Թիֆլիսի այն յայտարարութիւնը, թէ մօտ ապագայում Վրաստանը կարող է դառնալ ՕԹԱՆի անդամ:

ՕԹԱՆի հետ համագործակցութիւնն ամենալին չի նախատեսուած եւ գործընկեր պետութիւններին չի պարտադրում անգամակցել դաշինքին: Անդամակցութեան հարցն առանձին երկրների ներքին խնդիրն է: Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան օրակարգում չի դրուած ՕԹԱՆին անդամակցելու խնդիրը, այլ՝ ուղիղ քաղաքական ու գործնական յարաբարութիւնների զարգացումը Դաշինքի հետ:

Ի՞նչ կարգավիճակով է ներկայացուած Հայաստանը դաշինքի կենտրոնում՝ Պրիւքսում: ՕԹԱՆում Հայաստանի ներկայացուցչութիւնը հիմնուել է 1998 թուականի Յուլիին: Պրիւքսի Քաղաքապետութիւնում Հայաստանի դեսպանը Հայաստանի նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի հրամանագրով համատեղում է նաեւ ՕԹԱՆում մեր երկրի մշակական ներկայացուցչի պարտականութիւնները: Հայաստանը ներկայացուած է նաեւ ՕԹԱՆի գործընկերութեան համարումն օրակարգում, որի կենտրոնատեղին Պրիւքսի Մոնեա քաղաքն է, որտեղ է Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը նշանակել է կապի սպայ:

ԹԱԹՈՒԼ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

«Ազգ»

ARA TRAVEL IATA
ԱՐԱՍՏ

ARMENIAN AIRLINES
SALES AGENT,

ՈՒՐԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՅՏԵ
ԻՐ ՅԱՐԳՈՅ ՅԱՃԱՍՏՈՐԴՆԵՐՈՒՆ,
ՈՐ Կ'ԱՊԱՇՏՈՎԷ

ՊԵՅՐՈՒԹ - ԵՐԵՎԱՆ - ՊԵՅՐՈՒԹ
ԵՒ ԸԱԼԷՊ - ԵՐԵՎԱՆ - ԸԱԼԷՊ
ARMENIAN AIRLINES ընկերութեան
• օ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ՇՈՒՆՏԱՐԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ՀԱՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԵՒ ՀՈՒՆՏԱՅԻ ՄԻՋԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՆԵՐ

Ամսերտամի Գալահանգիստը

Հորանտայի հայկական գաղթածախը կազմաւորուած է միջին դարերուն, յետկապէս՝ Հորանտայի եւ Կիլիկիոյ միջեւ առեւտրական կապերուն հաստատման ընթացքում...

Շարլը Պոն (իշխած՝ 1467էն 1477) կազմեց Ընդհանուր Նահանգներու հաւաքը, որ կը միաւորէր տարբեր նահանգները: Պատերազմի մը ընթացքին Շարլը մահէն ետք, դուստրը՝ Մարի ամուսնացաւ Մաքսիմիլիան վոն Հապսբուրգի հետ (ապագայ կայսր Զոռոմէական Սրբազան կայսրութեան), որմէ ետք Հապսբուրգները իրենց հովանաւորութիւնը տարածեցին Հորանտայի վրայ: Մարի 27 Մարտ 1482ին ձիւն ինչպիսի մահացաւ, որմէ ետք Հորանտա միացուեցաւ Հապսբուրգներու տիրոջնորդուն: Այս ժամանակ ալ տնտեսական տաղանայներ ծայր առին եւ Ֆլանտրիոյ ու պար Հորանտայի, Պրագայնի եւ Ուլմիցի մէջ խոստովութիւններ տեղի ունեցան: Մաքսիմիլիանի եւ Մարիի զաւակին՝ Ֆրիդրիխ Ա. կայսեր օրով (1493-1506) կեդրոնացեալ ուժեղ իշխանութիւն հաստատուեցաւ, իսկ Քարլ Ե. կայսր 1519ին Հորանտայի համար առանձին կառավարչութիւն նշանակեց: Քարլի զաւակը՝ Ֆրիդրիխ Բ. 1555 - 1558ին ժառանգութիւն ստացաւ Սպանիոյ թագաւորութիւնը եւ Հորանտայի իշխանութիւնը, որուն պատճառով Հորանտա Սպանիոյ կցուեցաւ:

Մինչեւ այս ժամանակ Հորանտա եկեղեցականօրէն Քէթոլիկ եւ Ռէֆորմի արքեպիսկոպոսութիւններուն կապուած էր, բայց պապական 1559ի որոշումով երկարքեպիսկոպոսութիւններուն ու սանահինգ եպիսկոպոսութիւններուն լաճեցաւ: Այնուհետեւներն ու հոգեւորականները մեծ մասամբ ընդհանրացան այս որոշումներուն տակ մեծ թիւով բնակչու շտապարտուածներէն հաստատուեցան մէջը, որոնք իրենց առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը հաստատեցին: Մանաւանդ Պրագայնի քաղաքներէն իւրաքանչիւրը իր առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը կարգաւորուեցաւ:

Հիւսուածեղէնի ճարտարարուեստին հաստատումը կարկ տուաւ բամպակի առեւտուրին, որուն մէջ կարեւոր դերակատարութիւն ստանձնեցին հայ առեւտրականները: Անոնք Կիլիկիայէն եւ ընդհանուր առմամբ Միջերկրականի փոխարինեցին ճարտարարւեստական արտադրութիւնները Ֆլաման եւ Պրագայնի մեծ քաղաքներէն սկսան արտադրել դէպի Արթուս եւ Պալմիր ծովու երկիրներ: Այս պայմաններուն տակ հորանտական ծովային առեւտրական նոր ուղիներ հաստատուեցան: Ծովային առեւտուրի աշխուժացումը իր կարգին կարկ տուաւ նաւաշինութեան, որ արդէն իսկ Ֆլանտրիոյ վրաստարտադրութիւնէն էր նաւաշինութիւնը մեծապէս զարգացաւ՝ գերազանցելով անգլիական նաւերը: Նաւաշինական ճարտարարւեստը կարիքը ունէր փայտի, երկաթի, կուպրի, կարածիւթի եւ ներկերու, որոնց ներածումը գլխաւորաբար Ֆլաման Հանտ շրջանէն կը կատարուէր: Ներկերու ներածման մէջ մեծ դերակատարութիւն ունէին հայ առեւտրականները:

Կակաչի մշակման Բոնցնոֆ դաշտը

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵՐԻՎԱՅՐՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՍՊՈՐՏԱԿԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ

Հորանտա Ժ. - ԺԱ. դարերուն կազմաւորուած աւատական տիրոջնորդ շնորհիւ սկսաւ միաւորուել եւ այնուհետեւ ԺԲ. դարուն սկսան զարգանալ քաղաքները, որոնք առեւտուրի եւ արհեստներու կեդրոններ դարձան: Առեւտուրը աշխուժացաւ յատկապէս Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ հետ եւ Հորանտայի տնտեսութիւնը լարձը մակարդակի հասաւ:

Մինչեւ այս ժամանակ Հորանտա եկեղեցականօրէն Քէթոլիկ եւ Ռէֆորմի արքեպիսկոպոսութիւններուն կապուած էր, բայց պապական 1559ի որոշումով երկարքեպիսկոպոսութիւններուն ու սանահինգ եպիսկոպոսութիւններուն լաճեցաւ: Այնուհետեւներն ու հոգեւորականները մեծ մասամբ ընդհանրացան այս որոշումներուն տակ մեծ թիւով բնակչու շտապարտուածներէն հաստատուեցան մէջը, որոնք իրենց առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը հաստատեցին: Մանաւանդ Պրագայնի քաղաքներէն իւրաքանչիւրը իր առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը կարգաւորուեցաւ:

Մինչեւ այս ժամանակ Հորանտա եկեղեցականօրէն Քէթոլիկ եւ Ռէֆորմի արքեպիսկոպոսութիւններուն կապուած էր, բայց պապական 1559ի որոշումով երկարքեպիսկոպոսութիւններուն ու սանահինգ եպիսկոպոսութիւններուն լաճեցաւ: Այնուհետեւներն ու հոգեւորականները մեծ մասամբ ընդհանրացան այս որոշումներուն տակ մեծ թիւով բնակչու շտապարտուածներէն հաստատուեցան մէջը, որոնք իրենց առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը հաստատեցին: Մանաւանդ Պրագայնի քաղաքներէն իւրաքանչիւրը իր առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը կարգաւորուեցաւ:

Հորանտայի եւ անոնց կողքին ալ գերմանացի առեւտրականներ՝ Աուկսպուրկէն, Ֆրանքֆորթէն եւ Նիւրեմպէրկէն փորթուգալական այլ գաղթավայրերուն մէջ հաստատուեցան: Յիշենք նաեւ, որ այնուհետեւ Պրագայնի միջազգային դիրքը տկարացաւ եւ զայն սկսաւ փոխարինել Անվէրս, որ 1531ին արդէն երկամտական նոր կանոններ հաստատուած էին:

Գաղթավայրեր տարածուելով եւ այլ շրջաններուն մէջ ծովային առեւտուր ծաւալելով՝ Հորանտայի թափանցեցին նաեւ Օսմանեան կայսրութեան ծովային շրջաններ, որ կապեր հաստատեցին հայ առեւտրականներու հետ:

Սպանական իշխանութիւնը, ի տես լողոքականութեան արագ տարածման՝ խիստ բռնութիւններու ձեռնարկեց. 1551ին հալածանքները սաստկացան եւ լողոքականներու սպանութիւնները առօրեայ ընդմիջ ստացան: 1553ին լողոքականները մահուան սպառնալիք ստացան: Միայն Ֆլանտրիոյ կոմսութեան մէջ 1551էն մինչեւ 1565 187 հոգի սպանուեցաւ իրրեւ հերձուածու: Բայց հալածանքներն ու սպանութիւնները աւելի եւս նպաստեցին լողոքականութեան տարածման. այսպէս, Անվէրսի հարկը հազար բնակչութեան մասաւորապէս մէկ երրորդը մինչեւ 1565 լողոքական դարձաւ: Կալվինականներ 1566 Օդոստոսին քանդեցին եկեղեցիներու նկարները եւ մէկ շարքիւս ընթացքին աւելի քան 150 զիւր ու քաղաք լողոքական դարձաւ հարաւային իշխանութիւններուն մէջ:

Տնտեսական կեանքի մէջ կատարուող փոփոխութիւններուն առնթներ, ծայր առին նաեւ ընկերային եւ քաղաքական պայքարներ: Այս պայմաններուն տակ

Մինչեւ այս ժամանակ Հորանտա եկեղեցականօրէն Քէթոլիկ եւ Ռէֆորմի արքեպիսկոպոսութիւններուն կապուած էր, բայց պապական 1559ի որոշումով երկարքեպիսկոպոսութիւններուն ու սանահինգ եպիսկոպոսութիւններուն լաճեցաւ: Այնուհետեւներն ու հոգեւորականները մեծ մասամբ ընդհանրացան այս որոշումներուն տակ մեծ թիւով բնակչու շտապարտուածներէն հաստատուեցան մէջը, որոնք իրենց առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը հաստատեցին: Մանաւանդ Պրագայնի քաղաքներէն իւրաքանչիւրը իր առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը կարգաւորուեցաւ:

Մինչեւ այս ժամանակ Հորանտա եկեղեցականօրէն Քէթոլիկ եւ Ռէֆորմի արքեպիսկոպոսութիւններուն կապուած էր, բայց պապական 1559ի որոշումով երկարքեպիսկոպոսութիւններուն ու սանահինգ եպիսկոպոսութիւններուն լաճեցաւ: Այնուհետեւներն ու հոգեւորականները մեծ մասամբ ընդհանրացան այս որոշումներուն տակ մեծ թիւով բնակչու շտապարտուածներէն հաստատուեցան մէջը, որոնք իրենց առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը հաստատեցին: Մանաւանդ Պրագայնի քաղաքներէն իւրաքանչիւրը իր առանձին հիւսուածեղէնի ճարտարարւեստը կարգաւորուեցաւ:

Հետաքրքրութեան համար յիշենք, որ Հորանտայի քաղաքներէն սկսեալ համայնական արտադրութեան մէջ, եւ հորանտական գարեջուրը ընտիր գարիի, մաքուր ջուրի եւ նսւփ կոչուող մազցող բոյսի մը շնորհիւ (որուն պտուղէն գարեջուրը կը պատրաստեն) իր որակով անմրցելի դարձաւ: Տեղիք, Կոտա եւ Հապսբուրգ քաղաքները գարեջուրի արտադրութեան կեդրոններ դարձան, որ կարգ մը ընտանիքներ սերունդէ սերունդ հմտացան որակաւոր գարեջուրի արտադրութեան մէջ:

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԵՄՐՈՒՆ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿԵՐՎԱՅՐՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՍՊՈՐՏԱԿԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ

Հորանտա (որ կ'ընդգրկէր նաեւ ներկայ Պելճիքան եւ Ֆրանսայի հիւսիս-արեւմտեան շրջանները) այս ժամանակ, ԺԶ. դարու կէսերուն մատուորապէս 2,400 հազար բնակիչ ունէր: Ֆլանտրիոյ կոմսութիւնը՝ 750 հազար, Պրագայնի կոմսութիւնը՝ 413 հազար, Հորանտայի կոմսութիւնը՝ 268 հազար, Հենոյի կոմսութիւնը՝ 209 հազար, Արթուսի կոմսութիւնը՝ 180 հազար, Կելտերի կոմսութիւնը՝ 140 հազար, աւելի փոքր թիւ բնակչութիւն ունէին Լիէժի եպիսկոպոսութիւնը, Լիւքսամպուրգի կոմսութիւնը եւ այլն:

Հորանտայի եւ անոնց կողքին ալ գերմանացի առեւտրականներ՝ Աուկսպուրկէն, Ֆրանքֆորթէն եւ Նիւրեմպէրկէն փորթուգալական այլ գաղթավայրերուն մէջ հաստատուեցան: Յիշենք նաեւ, որ այնուհետեւ Պրագայնի միջազգային դիրքը տկարացաւ եւ զայն սկսաւ փոխարինել Անվէրս, որ 1531ին արդէն երկամտական նոր կանոններ հաստատուած էին:

Հոլանտական հարսանիք Ուրք աւանին մէջ

Պուրկուստիի դուքսերը (որոնք Ֆրանսական Վալուա արքայական տան սերունդներ էին) սկսան Հորանտա թափանցել: Պուրկուստիի դուքս Ֆրիդրիխ Բ. իր Պոն 1369ին Ֆլանտրիոյ Մարկարէթ իշխանուհիին հետ ամուսնացաւ: Անրոյ մահէն ետք՝ 1384ին, Ֆլանտրիա, Արթուս, Ռեմբլէ, Նիւվէր, ինչպէս նաեւ Պուրկուստիի (Ֆրանկ-Քոմիտէ) անցան Ֆրիդրիխ Պուրկուստիի իշխանութեան հաստատումը ոչ միայն միացուեց տարբեր իշխանութիւնները (որոնք սակայն կը պահէին իրենց ներքին ինքնավարութիւնը), այլեւ գարկ սուաւ արտաքին աշխարհին հետ կապերուն: Հորանտայի եւ Ֆլաման ազնուականներ Պուրկուստիին սպաներ եւ պաշտօնատարներ ընտրեցին: Ֆրանսերէնը դարձաւ պաշտօնական լեզու, որ սակայն զիջուեց իտալական:

Հորանտայի վրայ սպանական տիրապետութեան հաստատման առաջին տարիներուն Հորանտա ծանր տագնապներու մատուցեցաւ. սպանացիներու հաստատումը ընկերային անարդարութիւններուն ու բռնութիւններուն դէմ՝ Հորանտայի քաղաքացիական պայքարը սակայն Լիէժի ու Ֆլաման տարբեր քաղաքներու մէջ բռնու խոստովութիւններ տեղի ունեցան:

Արդարեւ, խիտ բնակչութեամբ յատկանշուող Հորանտայի միջերկրականեան պտուղներու, արեւելեան համայնական գարեջուրի մեծ արտադրութեան կարեւոր շուկայ դարձաւ: Լայն ծաւալ ստացաւ նաեւ ցորենի ներածումը: Գաղթական համայնքները Հորանտա ներածումը մեծաշնորհ էր. հայ առեւտրականներ այդ համայնքը յաճախ մինչեւ հեռուը Հնդկաստանէն կը բերէին եւ Հորանտա կը տանէին ու կը ծախէին. համայնքը այնքան փնտրուած էին, որ անոնք առեւտուրը հաւանաբար ամէնէն չափաբեր էր:

Հետաքրքրութեան համար յիշենք, որ Հորանտայի քաղաքներէն սկսեալ համայնական արտադրութեան մէջ, եւ հորանտական գարեջուրը ընտիր գարիի, մաքուր ջուրի եւ նսւփ կոչուող մազցող բոյսի մը շնորհիւ (որուն պտուղէն գարեջուրը կը պատրաստեն) իր որակով անմրցելի դարձաւ: Տեղիք, Կոտա եւ Հապսբուրգ քաղաքները գարեջուրի արտադրութեան կեդրոններ դարձան, որ կարգ մը ընտանիքներ սերունդէ սերունդ հմտացան որակաւոր գարեջուրի արտադրութեան մէջ:

Հորանտայի եւ անոնց կողքին ալ գերմանացի առեւտրականներ՝ Աուկսպուրկէն, Ֆրանքֆորթէն եւ Նիւրեմպէրկէն փորթուգալական այլ գաղթավայրերուն մէջ հաստատուեցան: Յիշենք նաեւ, որ այնուհետեւ Պրագայնի միջազգային դիրքը տկարացաւ եւ զայն սկսաւ փոխարինել Անվէրս, որ 1531ին արդէն երկամտական նոր կանոններ հաստատուած էին:

Սինչ երկիրը ներքին սուր տագնապներու մատնուած ու խոստովութիւններու թափանցումը կարճատեւ էր, այս ժամանակներէն ԺԶ. դարու կէսերէն սկսեալ հայ առեւտրականներ Հորանտայի հետ մարտադրութիւն ու աղամանդի առեւտուրին շնորհիւ, 1560ական տարիներուն արագօրէն հայ առեւտրականներու ձեռնարկեցին. մարտադրութիւնը կարճատեւ էր, այս ժամանակներէն ԺԶ. դարու կէսերէն սկսեալ հայ առեւտրականներ Հորանտայի հետ մարտադրութիւն ու աղամանդի առեւտուրին շնորհիւ, 1560ական տարիներուն արագօրէն հայ առեւտրականներու ձեռնարկեցին. մարտադրութիւնը կարճատեւ էր, այս ժամանակներէն ԺԶ. դարու կէսերէն սկսեալ հայ առեւտրականներ Հորանտայի հետ մարտադրութիւն ու աղամանդի առեւտուրին շնորհիւ, 1560ական տարիներուն արագօրէն հայ առեւտրականներու ձեռնարկեցին:

MESROBIAN TECHNICAL COLLEGE. HONORABLE RESULTS IN THE OFFICIAL EXAMS 2000. Private Specializations (Officially Recognized). Morning, Afternoon & Night Classes. Technical Baccalaureate B.T. Sales & Commercial Relations, Architecture Drawings, Kindergarten (Jardiniere), Interior Design. Computer Courses, Foreign Languages, Business Studies, Travel & Tourism "Ticketing", Jewellery Design, Diamond Setting. Wax Modeling, Make-Up, Hair Styling, Computer Repair "Hardware", TV & Video Repair, Car Electricity. THE PIONEER IN TECHNICAL EDUCATION. New. 1. Cambridge University Certificate 2. Private Classes 3. Incredible Payment Facilities. Arax Street, Bouri Hammoud Tel: 01 260 504 - 254 9389 Fax: 01 262 955 Email: mesrobca@dm.net.lb Web Site: www.mesrobian.com 1982

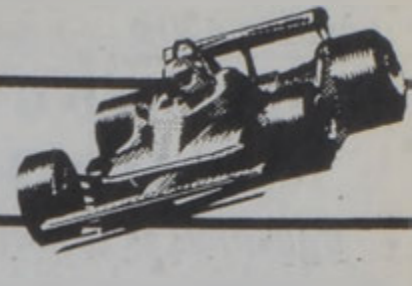
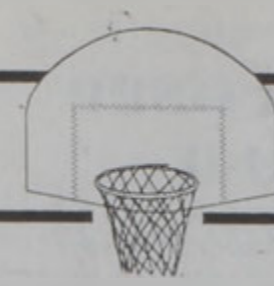
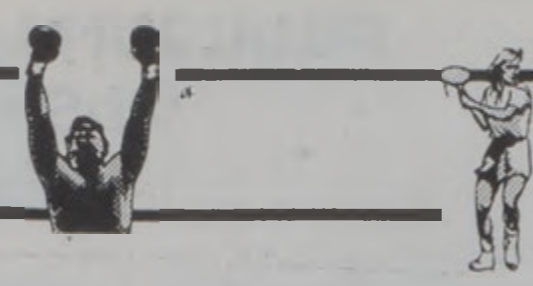

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն

ԱՇԽԱՐՀ

ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐԷՆ ՆԿԱՐՆԵՐ

Աստրալիացի Զեթի Ֆրիման, 400 մետր աղջկանց վազքի ոսկի մետալակիր:

Մայքլ Շոնսըն (Մ. Ն.), տղոց 400 մետր վազքի հսկան:

Բրիտանացի Շոնաթըն Էտոլըրտոմ, 3 քայլ ոստումի ախոյեանը:

Եթովպացի Հայլե Կեպրսեյասի:

Մարմնամարզի անհատական տղոց առաջին 3 դիրքերը գրավող մարմնամարզիկները. ձախեն Կալ ըրեազի Հիունգ (պրոնգ), ոռու Ալեքսեյ Նեմով (ոսկի) և ֆրանսացի Պենժամեն Կարոնան (արծաթ):

ՃԱՏՐԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԱՌՈՅԵԱՆՈՒԹԵՒՆ

ԲՐՈՒՉՈՆԻ ԵՒ ԵՈՒՆ ՊԱՐԱԳԼՈՒՆԻ ԴԻՐՔԻՆ ՎՐԱՅ

Երեւանի մէջ տեղի ունեցող աշխարհի ճատրակի երիտասարդական (մինչեւ 20 տարեկան) ախոյեանութեան ճրդ հանգրուանի մրցումներին ետք, քուպացի Լապարո Բրուլոնի (տղոց մրցումներուն) 5 կէտով կր գրաւէ պարագրլուի դիրքը: Ան պարտութեան մատնեց Վլադիմիր Մալախովը (ռուս) ճրդ հանգրուանին:

Չրդ եւ Յրդ դիրքերը կը գրաւեն Տիմիթրի Յակովենկոն (ռուս) եւ Կամիլ Միտոնը (լեհ): Այս վերջինը հաւասարութիւն մը արձանագրեց Լեւոն Արոնեանի հետ:

Իր կարգին, Կարէն Արեան հաւասարութիւն մը արձանագրեց Գաբրիել Մարգուեանի հետ: Անոնք երկուքը, ինչպէս նաեւ Արոնեան ունին 4ական կէտ:

Հաւասարութիւն մը արձանագրեց նաեւ Վարուժան Յակոբեան (րոյն Սթեյլիս Հալքիասի հետ) եւ ունի 3,5 կէտ:

Գալիթ Յարութիւնեան (Վրաստան), որ ունի 2,5 կէտ, հաւասարութիւն մը արձանագրեց Նիքոլա Կարանովի հետ (ռուս):

Աղջկանց մրցումներուն, ցարդ Սիու Եուն (չին) միակն է, որ իր կատարած վեց մրցումներն ալ յաղթանակով աւարտած է եւ ունի վեց կէտ:

Լիլիթ Մկրտչեան, Նարինէ Գասպարեան եւ Լիլիթ Գալոյեան ունին 3,5ական կէտ, իսկ Նելլի Աղինեան՝ 2,5 կէտ:

ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ԹԵՆԻՍ ՎԻՆՇՍ ՈՒԻԼԻՇՄՍ ՀԱՍՍԱԻ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆԻՆ

Ողիմպիական թենիսի մրցաշարի աղջըկանց կիսաւարտական հանգրուանի մրցումներուն Կիմըս Ուիլիքս (Մ. Ն.) եւ Էլենա Տեմենթիեա (Ռուսիա) հասան աւարտական հանգրուան, յաջորդաբար պարտութեան մատնելէ ետք Սոնիքա Սելէշը (Մ. Ն.) եւ Էլեոնա Տոքիչը (Աւստրալիա):

Տղոց քառորդ աւտականի մրցումներուն, յաղթանակներ արձանագրեցին Ռոմէր Ֆետերէր (Չուիլիցերիա), Ելենի Զաֆելիքով (Ռուսիա), Թոմի Հաս (Գերմանիա) եւ Անոն Տի Փասքուալ (Ֆրանսա), յաջորդաբար պարտութեան մատնելէ ետք Զարիմ Ալամին (Մալթա), Կուսթաօ Զուէրթէնը (Պրագիլ), Մաքս Միրնից (Պիլեյտուսիա) եւ Խուան Զարուս Ֆերերոն (Սպանիա):

ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐ

ՄԱՅՔԸԼ ՃՈՆԱԸՆ, ՇԱՅԼԷ ԿԵՊՐՍԵԼԱՍԻԷ ԵՒ... ԽԹԱՆԻՉ ԴԵՂԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ՏԻՐԱՊԵՏԵՑԻՆ ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐՈՒՆ

Ողիմպիական խաղերու 10րդ օրուան աւարտին ի՞նչ ուշագրաւ իրադարձութիւններ արձանագրուեցան երէկ:
Հաւանաբար լուսարձակները ամէնէն աւելի գրաւողը կամ իր վրայ կեդրոնացնողը եղաւ 33 տարեկան ամերիկացի Մայքլ Շոնսըն, որ 400 մետր վազքի ոսկի մետալը անգամ մը եւս գրպանեց եւ այս մարզին մէջ շարունակեց իր մենատիրութիւնը: Եթէ ուշագրաւ այլ արդիւնքներ էին նաեւ բրիտանացի ճոնաթըն Էտոլըրտոմի (երեք քայլ ոստում), Քեթի Ֆրիմանի (աղջըկանց 400 մետր վազք), քուպացի Անիէ Կարսիայի (110 մետր արգելաբշատ) եւ եթովպացի Հայլե Կեպրսեյասի (10 հապար մետր վազք) փայլուն յաղթանակները, ապա նուազ ուշագրաւ չեղան նաեւ դժբախտաբար խթանիչ դերերու գործածութեան վերջին գալթակողութիւնները, որոնք անգամ մը եւս մրտնցին մարզաշխարհի այս մեծագոյն իրադարձութեան դիմագիծը:

Արդարեւ, Պուլկարիոյ ծանրաբարձներու ծանօթ գայթակորութեան (Ուրբաթ օր անոնցմէ խլուած էր ոսկի մետալները՝ իբրեւ պատիժ եւ չեղեալ համարուած էին անոնց արդիւնքները) յաջորդեց ռուսական մարմնամարզիկ Սնտրեա Ռատուքանի պարագան, երբ փաստըցաւ, թէ ան արգելալի դեղ գործածած է, քայք ցարդ պատիժի մասին որոշում չորուեցաւ: Ռատուքան շահած է երկու ոսկի եւ մէկ արծաթ մետալ: Ամերիկացի Սի. Ճէյ. Հանթըրը եւս մրցումներուն չմասնակցեցաւ, որովհետեւ նախապէս արդէն ի յայտ եկած էր անոր խարդախութիւնը: Ան գունդ արձակելու ծանր կշիռի աշխարհի ախոյեանն է:

Վերադառնալով երէկուան մրցումներուն, նշենք, որ

աղջկանց 400 մետր վազքին, աւստրալիացի Ֆրիման, որ ապրիլին է եւ ինք վառած էր Ողիմպիականին շահը, արժանացաւ ոսկի մետալին, շնորհիւ իր բացառիկ ելոյթին:

Քուպացի Կարսիա 110 մետր տղոց արգելաբշատի ստեղծեց մեծագոյն անակնկալը՝ շահելով ոսկի մետալը, մանաւանդ գերապանցելով ամերիկացի թեկնածուները, որոնք արժանացան արծաթին եւ պրոնչին:

Ինչ կը վերաբերի բրիտանացի ճոնաթըն Էտոլըրտոմի, ան եթէ նախորդ Ողիմպիականին ձախողած էր տիրանալու ոսկի մետալին (Աթլանթա, 1996), ապա այս անգամ հասաւ նպատակին եւ արժանացաւ ոսկիին, այսպիսով աշխարհի ախոյեանի տիտղոսին կողքին վայելելով նաեւ Ողիմպիական տիտղոսին պատիւը:

Վերջապէս, եթովպացի Հայլե Կեպրսեյասի մենատիրութիւնը 10 հապար մետր վազքին, 27 տարեկան Հայլե 1993էն ի վեր կը մնայ այս մարզին միահեծան տէրը: Երէկ ան չորրորդ յաջորդական տիտղոսին (աշխարհի ախոյեան եւ Ողիմպիական ոսկի մետալակիր) տիրացաւ, պատմութեան մէջ ոսկի տառերով արձանագրելով իր անունը: Նշենք նաեւ, որ ան կը մնայ 10 հապարի մրցանիշակիրը:

Նախքան երէկուան արդիւնքներուն պատկերը (ստորեւ) ներկայացնելը, նշենք որ դասաւորման աղիւսակին մէջ եւս մեծ փոփոխութիւններ յառաջացան, մասնաւորաբար Ռուսիոյ մագլցումով. անիկա գրաւեց Յրդ դիրքը, երբ տակաւին քանի մը օր առաջ բաւական ետ կը մնար իր քարձորութենէն: Մարմնամարզը եղաւ առաւելաբար անոր դիմագիծը փրկողը:

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐԱԳՈՅՆ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՆՔՆԵՐԸ

● ԱՐԼԵԹԻՉՍ

400 ՄԵՏՐ ՎԱԶՔ (ԱՂՁԻԿՆԵՐ)

Ոսկի - Քեթի Ֆրիման (Աւստրալիա)
Արծաթ - Լորըն Կրահամ (Ժամայքա)
Պրոնչ - Քաթրին Մէրի (Բրիտանիա)

400 ՄԵՏՐ ՎԱԶՔ (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Մայքլ Շոնսըն (Մ. Ն.)
Արծաթ - Ալվին Տիլիքս (Մ. Ն.)
Պրոնչ - Կրիկորի Հաուրըն (Ժամայքա)

● ՍԿԱՒԱՐԱԿ (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Վրիկիլիուս Ալքըն (Լիթվանիա)
Արծաթ - Լարս Ռիտըլ (Գերմանիա)
Պրոնչ - Ֆրանց Բրուկըր (Հար. Ափրիկե)

100 ՄԵՏՐ ԱՐԳԵՆ ԱՐՇԱՒ (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Անիլ Կարսիա (Քուպա)
Արծաթ - Թելընս Թրիմըլ (Մ. Ն.)
Պրոնչ - Մարք Բրիլըր (Մ. Ն.)

5000 ՄԵՏՐ ՎԱԶՔ (ԱՂՁԻԿՆԵՐ)

Ոսկի - Կապրիլիա Սպաօ (Ռուսիա)
Արծաթ - Մոնիա Օ'տուլիվըն (Այր)
Պրոնչ - Կեթի Ուամի (Եթովպիա)

ՉՈՂՈՎ ԲԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ՅԱՏԿԵԼ (ԱՂՁԻԿՆԵՐ)

Ոսկի - Սթեյնի Տրակիլա (Մ. Ն.)
Արծաթ - Թաթիանա Կրիկորիեա (Աւստրալիա)
Պրոնչ - Վալա Ֆրոստոթիլը (Իսպանիա)

ԵՐԵՔ ԶԱՅԻ ՈՍՏՈՒՄ (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Ճոնաթըն Էտոլըրտոմ (Բրիտանիա)
Արծաթ - Եոնի Կարսիա (Քուպա)
Պրոնչ - Տեմիս Բափուլոսի (Ռուսիա)

800 ՄԵՏՐ ՎԱԶՔ (ԱՂՁԻԿՆԵՐ)

Ոսկի - Մարիա Մուրալա (Մոլդովա)
Արծաթ - Սթեֆանի Կրաֆ (Աւստրիա)
Պրոնչ - Քելի Հոլմը (Բրիտանիա)

10 000 ՄԵՏՐ ՎԱԶՔ (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Հայլե Կեպրսեյասի (Եթովպիա)
Արծաթ - Փոլ Թերկաթ (Քուսիա)
Պրոնչ - Ասեֆա Միլիկի (Եթովպիա)

● ՄԱՐՄՆԱՍԱՐԶ

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՉՈՂԻՎ ՎՐԱՅ (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Կերվապի Տեֆեր (Սպանիա)
Արծաթ - Ալեքսեյ Պոնտարենքո (Ռուսիա)
Պրոնչ - Լ. Ն. Կ. Պալմի (Լեհաստան)

ՉԻՈՒ ՎՐԱՅ (ԱՂՁԻԿՆԵՐ)

Ոսկի - Լիու Չուան (Չինաստան)
Արծաթ - Էքաթերինա Լուպալիուք (Ռուսիա)
Պրոնչ - Էլենա Փրոտուրովա (Ռուսիա)

ՉՈՂՈՎ ԱՇԽԱՐՀԻ ՉՈՂԵՐՈՒ ՎՐԱՅ (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Լի Չիանփիլիկ (Չինաստան)
Արծաթ - Լի Եոն Հիւնկ (Հար. Զորեա)
Պրոնչ - Ալեքսեյ Նեմով (Ռուսիա)

ԳԵՏՆԻ ՎՐԱՅ (ԱՂՁԻԿՆԵՐ)

Ոսկի - Էլենա Չամոլորտչիքովա (Ռուսիա)
Արծաթ - Սվետլանա Բորքիլա (Ռուսիա)
Պրոնչ - Սիմոնա Ամանար (Ռուսիա)

ՀՈՐԻՑՈՆԱԿԱՆ ՉՈՂԵՐՈՒ ՎՐԱՅ (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Ալեքսեյ Նեմով (Ռուսիա)
Արծաթ - Պենմալին Վարունան (Ֆրանսա)
Պրոնչ - Եոն Հիւնկ Լի (Հար. Զորեա)

● ՕՍՆՐԱՐԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

105 ԺԿ. (ՏՂԱՔ)

Ոսկի - Հիւսեյն Թափաթլի (Իրան)

Արծաթ - Այան Յակալի (Պուլկարիա)
Պրոնչ - Սայա Ասատ (Քուպա)

10րդ օրուան մրցումներուն աւարտին, մետալներու ընդհանուր դասաւորումը կը ներկայացնէ, հետեւեալ պատկերը:

	ՈՍԿԻ	ԱՐԾ. ԳՐԱՅԸ	ՊՐՈՆՉ
Միացեալ Նահանգներ	23	14	21
Չինաստան	21	14	13
Ռուսիա	14	14	19
Աւստրալիա	12	20	11
Ֆրանսա	12	13	6
Իտալիա	11	6	11
Ռումինիա	10	4	5
Հունաստան	7	5	3
Բրիտանիա	6	8	5
Գերմանիա	5	9	15
Ճապոն	5	4	4
Հար. Զորեա	4	6	8
Էնհաստան	4	4	1
Պուլկարիա	4	3	2
Ռեքրանիա	3	6	5
Քուպա	3	4	2
Շուէտ	3	3	1
Հունգարիա	3	1	1
Սպանիա	3	0	2
Յունաստան	2	4	1
Չեխիա	2	1	3
Ֆինլանտա	2	1	0
Աւստրիա	2	1	0
Էթովպիա	2	0	1
Թուրքիա	2	0	0
Սլովենիա	2	0	0
Ջորժիանիա	1	5	2
Ինտոնեզիա	1	3	2
Սլովաքիա	1	3	1
Պիլեյտուսիա	1	1	8
Ջամայկա	1	1	5
Սերբիա	1	1	0
Նոր Զելանտա	1	0	3
Եթովպիա	1	0	2
Լաթվիա	1	0	1
Խրուաթիա	1	0	1
Մոլդովա	1	0	0
Իրան	1	0	0
Ջորժիանիա	1	0	0
Ազրբայճան	1	0	0
Պրագիլ	0	3	2
Պելճիքա	0	2	2
Գանիա	0	2	1
Հար. Ափրիկե	0	1	2
Թայուան	0	1	2
Ժամայքա	0	1	2
Չին. Զորեա	0	1	1
Նորվեգիա	0	1	1
Քենիա	0	1	1
Եոնկուսիա	0	1	0
Ռեքրանիա	0	1	0
Թրիմիտատ	0	1	0
Նիկերիա	0	1	0
Մոլդովա	0	1	0
Ալբի	0	1	0
Արժանաբի	0	0	2
Վրաստան	0	0	2
Էսթոնիա	0	0	2
Զոնթա Ռիքա	0	0	2
ՀԱՅԱՍՏԱՆ	0	0	1
Թայլէնտ	0	0	1
Զաթար	0	0	1
Փորթուգալ	0	0	1
Ըուէլթ	0	0	1
Խլիլըրգիտան	0	0	1
Իսպանիա	0	0	1
Հնդկաստան	0	0	1
Լեհիստան	0	0	1
Պարագուայ	0	0	1

